

Til lovforslag nr. L 102. Betænkning afgivet af Sundhedsudvalget den 11. december 1989

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om tandpleje m.v.

Udvalget har behandlet lovforslaget i flere møder og har herunder stillet spørgsmål til sundhedsministeren, som denne har besvaret skriftligt og i samråd.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra Kommunernes Landsforening og Tandlægenes Nye Landsforening.

Herefter indstiller et *flertal* (Det Konservative Folkeparti, Venstres, Fremskridtspartiets, Det Radikale Venstres, Centrum-Demokraternes og Kristeligt Folkepartis medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* (Socialdemokratiets medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Socialdemokratiet finder lovforslaget centralistisk og stridende imod det kommunale selvstyre. Socialdemokratiet beklager, at sundhedsministeren ikke har fulgt sædvane og forhandlet om lovforslaget med Kommunernes Landsforening og Københavns og Frederiksberg kommuner, så meget mere som Kommunernes Landsforening ikke er enig med sundhedsministeren, hverken om de eksisterende udgifter pr. barn eller om behovet for denne indgriben i en ellers god udvikling. Dertil kommer, at lovforslaget alene rammer kommuner med kommunal tandpleje, idet der ikke eksisterer styringsinstrumenter i forhold til privat

tandlægepraksis. I øvrigt har kommunerne allerede gennemført besparelser som resultat af den forbedrede tandsundhed, således som det også klart fremgår af henvendelsen fra Tandlægenes Nye Landsforening.

Det fremgår af sundhedsministerens svar på stillede spørgsmål, at besparelsen vil være 30 mio. kr. i 1990 og 55 mio. kr. på årsbasis.

Under udvalgsbehandlingen er det konstateret, at det næppe bliver muligt at spare det beløb, som sundhedsministeren forventer at spare, idet en stor del af tandlægerne er tjenestemandsansatte og ikke kan opsiges uden flerårige udgifter for kommunerne. Ca. halvdelen af landets kommuner har kun tjenestemænd tilbage, alle andre er sparet væk. Enkelte kommuner har endog kun 1 tandlæge ansat. Sundhedsministeren har yderligere oplyst, at der er planlagt store besparelser på tandretningsbudgetterne. Ministeren har meddelt, at der vil blive udsendt visitationsregler for tandreguleringsbehandling svarende til et niveau på 20-25 pct., hvilket skønnes at ville give en besparelse på 20 mio. kr. i 1990 og 30 mio. kr. på årsbasis. Dette niveau for tandreguleringsbehandling er væsentligt under det niveau, et ekspertudvalg, der er nedsat af Sundhedsministeriet, anbefaler som minimum. Man kan deraf slutte, at der ikke vil være mulighed for at behandle selv komplicerede tilfælde, da udgifterne til denne specialbehandling er stærkt varierende. De bebudede besparelser svarer formentlig til 1/6 af de nuværende udgifter.

Konsekvenserne af lovforslaget og den bebudede ændring af visitationsreglerne bliver en reduktion af bloktilskuddene til kommunerne, hvilket ikke tidligere har været tilfældet, når kommunerne har gennemført besparelser på sundhedsområdet.

Socialdemokratiet finder, at lovforslaget og de ændrede regler for tandreguleringsbehandling er en forkert sundhedspolitik, og Socialdemokratiet stemmer imod lovforslaget.

Et *andet mindretal* (Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

SF skal om lovforslaget udtale følgende:

Sundhedsministerens udgangspunkt for lovforslagets faglige grundlag eksisterer ikke, idet det klart fremgår af redegørelsen fra Sundhedsstyrelsens arbejdsgruppe om tandplejens fremtidige organisation (ATFO), at det er indenrigsministeren, der ved flere lejligheder har påpeget, »at der burde ske en reduktion i ressourceforbruget ved en reduktion i personaleudgiften hovedsagelig ved, at antallet af børn pr. tandlæge over en 5-årig periode burde hæves til gennemsnitligt ca. 1.000 (dog under hensyntagen til lokale forhold), . . . « (s. 106-107).

Derefter har arbejdsgruppen lagt denne forudsætning til grund for sit arbejde.

Af et notat fra Tandlægernes Nye Landsforening fremgår det, at ressourceforbruget pr. barn er faldet markant siden 1983 – et fald, som sundhedsministeren ikke anfægter i sin kommentar til papiret. Af besvarelserne fra sundhedsministeren er det desuden umuligt at se, hvor stor en del af de i den offentlige tandpleje anvendte ressourcer der er gået til ældretandpleje. Her anlægger ministeren et helt uunderbygget skøn.

Med hensyn til måden, hvorpå den forudsatte kommunale besparelse vil fremkomme, er lovforslaget meget uklart og kan indebære yderst u hensigtsmæssige konsekvenser. Hvis det af ministeren forudsatte provenu skal opnås, vil det enten skulle ske i form af en reduktion på 50 kr. pr. barn i den kommunale tandpleje eller ved en uspecificeret (og senere udmøntet) reduktion af det kommunale budget svarende hertil.

Hvis det første er tilfældet, vil der ske en uacceptabel nedskæring i de kommuner, hvor man i forvejen har et meget lavt serviceniveau, mens andre kommuner måske kan finde pengene inden for tandplejen. Et særligt problem rejser de kommuner, der slet ikke har kommunale tandklinikker. Hvis der skulle være blot lidt mening i denne økonomiske øvelse, måtte de kommuner, der allerede har en lav service/høj produktivitet på dette område, vel friholdes for nedskæringer. Det vil så ikke give det forventede provenu til staten. Ikke mindst fordi behovet for ydelser på dette område er tæt sammenhængende med de sociale forhold, er fastsættelse af en øvre grænse for ressourceforbruget meningsløs og et uacceptabelt indgreb i den af regeringen i andre sammenhænge så højt besungne kommunale frihed.

Hvis det andet er tilfældet, altså at den enkelte kommune selv kan udmønte det reducerede bloktilskud, så har regeringen sagt med rene ord, at her er tale om en konfiskation af bloktilskuddet. Lovforslaget skaber dermed præcedens for, at der fremover af regeringen kan lægges nærmest fiktive normer for niveauet for en given aktivitet, hvorefter dette – i forhold til regeringens normer – for høje gennemsnitlige aktivitetsniveau kan begrunde en bloktilskudsreduktion. Det er helt uacceptabelt.

Pia Christmas-Møller (KF) Karen Højte Jensen (KF) Merete Aarup (KF)

Jørgen Winther (V) Steenholdt (Grønl.) Tove Niemann (FP) Kirsten Lee (RV)

Lis Noer Holmberg (CD) Inger Stilling Pedersen (KRF) Dorte Bennedsen (S)

Anna-Marie Hansen (S) Tove Lindbo Larsen (S) Torben Lund (S) nfm.

Qvist Jørgensen (S) Ingrid Rasmussen (S) Ingerlise Koefoed (SF) Birgitte Husmark (SF)